

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (trzecia izba)

z dnia 8 listopada 2012 r.*

Swobodny przepływ pracowników — Artykuł 45 TFUE — Postępowanie w sprawie pełnego lub częściowego umorzenia zobowiązań — Dłużnik będący osobą fizyczną — Przepisy krajowe uzależniające uzyskanie decyzji o umorzeniu zobowiązań od przesłanki miejsca zamieszkania

W sprawie C-461/11

mającej za przedmiot wnioszek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Stockholms tingsrätt (Szwecja) postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2011 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 2 września 2011 r., w postępowaniu:

Ulf Kazimierz Radziejewski

przeciwko

Kronofogdemyndigheten i Stockholm,

TRYBUNAŁ (trzecia izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, pełniąca obowiązki prezesa trzeciej izby, K. Lenaerts (sprawozdawca), E. Juhász, J. Malenovský, i D. Šváby, sędziowie,

rzecznik generalny: E. Sharpston,

sekretarz: C. Strömholm, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 24 maja 2012 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu U.K. Radziejewskiego przez E. Envalla, socionom/utredare,
- w imieniu Kronofogdemyndigheten i Stockholm przez A.C. Gustafsson oraz S. Höglund Westermark, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu rządu szwedzkiego przez A. Falk, C. Meyer-Seitz oraz C. Stege, działające w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej przez J. Enearena oraz G. Rozeta, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 13 września 2012 r.,

* Język postępowania: szwedzki.

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 45 TFUE.
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy U.K. Radziejewskim a Kronofogdemyndigheten i Stockholm (publicznym urzędem egzekucyjnym w Sztokholmie, zwanym dalej „KFM”) w przedmiocie wniosku o wydanie decyzji o umorzeniu zobowiązań.

Ramy prawne

Uregulowania Unii

Rozporządzenie (WE) nr 1346/2000

- 3 Zgodnie z motywem 9 rozporządzenia Rady (WE) nr 1346/2000 z dnia 29 maja 2000 r. w sprawie postępowania upadłościowego (Dz.U. L 160, s. 1):

„[...] Postępowania upadłościowe, do których stosuje się niniejsze rozporządzenie, zostały wymienione w załącznikach. [...]”.

- 4 Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000 ma następujące brzmienie:

„Niniejsze rozporządzenie stosuje się do zbiorowych postępowań przewidujących niewypłacalność dłużnika, które obejmują całkowite lub częściowe zajęcie majątku dłużnika oraz powołanie zarządcy”.

- 5 Artykuł 2 lit. a) rozporządzenia nr 1346/2000 definiuje „postępowanie upadłościowe” jako „postępowania zbiorowe określone w art. 1 ust. 1”, wymienione w wykazie zawartym w załączniku A.

- 6 Artykuł 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000 stanowi:

„Sądy państwa członkowskiego, na terytorium którego znajduje się główny ośrodek podstawowej działalności dłużnika, są właściwe dla wszczęcia postępowania upadłościowego [...]”.

- 7 Załącznik A do rozporządzenia nr 1346/2000 stanowi:

„Postępowania upadłościowe, o których mowa w art. 2 lit. a)

[...]

SVERIGE

— Konkurs

— Företagsrekonstruktion

[...]”.

Rozporządzenie (WE) nr 44/2001

- 8 Artykuł 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 44/2001 z dnia 22 grudnia 2000 r. w sprawie jurysdykcji i uznawania orzeczeń sądowych oraz ich wykonywania w sprawach cywilnych i handlowych (Dz.U. 2001, L 12, s. 1) definiuje zakres stosowania tego rozporządzenia w następujący sposób:

„1. Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w sprawach cywilnych i handlowych, niezależnie od rodzaju sądu. Nie obejmuje ono w szczególności spraw podatkowych, celnych i administracyjnych.

2. Niniejszego rozporządzenia nie stosuje się do:

[...]

b) upadłości, układow i innych podobnych postępowań;

[...]”.

- 9 Artykuł 5 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 stanowi:

„Osoba, która ma miejsce zamieszkania na terytorium państwa członkowskiego, może być pozwana w innym państwie członkowskim:

1) a) jeżeli przedmiotem postępowania jest umowa lub roszczenia wynikające z umowy – przed sąd miejsca, gdzie zobowiązanie zostało wykonane albo miało być wykonane;

[...]”.

- 10 Artykuł 32 rozporządzenia nr 44/2001 ma następujące brzmienie:

„W rozumieniu niniejszego rozporządzenia »orzeczenie« oznacza każde orzeczenie wydane przez sąd państwa członkowskiego, niezależnie od tego, czy zostanie określone jako wyrok, postanowienie, nakaz zapłaty lub nakaz egzekucyjny, włącznie z postanowieniem w przedmiocie ustalenia kosztów postępowania wydanym przez urzędnika sądowego”.

- 11 Zgodnie z art. 62 rozporządzenia nr 44/2001:

„W Szwecji w postępowaniach sumarycznych *betalningsföreläggande* (postępowanie upominawcze) i *handräckning* (postępowanie pomocnicze) pojęcie »sąd« obejmuje także szwedzki *kronofogdemyndighet* (urząd egzekucyjny)”.

Prawo szwedzkie

- 12 Paragraf 4 skuldsaneringslagen (2006:548) (ustawy nr 548 z 2006 r. o umorzeniu zobowiązań, zwanej dalej „SSL”) stanowi:

„Umorzenie może dotyczyć zobowiązań dłużnika, który jest osobą fizyczną i ma miejsce zamieszkania na terytorium Szwecji, jeśli:

1) dłużnik jest niewypłacalny a jego zadłużenie jest tak wysokie, że nie można zakładać, że w dającej się przewidzieć przyszłości zdobędzie środki do uregulowania zobowiązań i

2) zważywszy na sytuację osobistą i gospodarczą dłużnika zachodzą przesłanki, by umorzyć jego zobowiązania.

Osobę zarejestrowaną w ewidencji ludności w Szwecji uważa się za posiadającą miejsce zamieszkania w Szwecji do celów stosowania akapitu pierwszego.

Do celów stosowania akapitu pierwszego pkt 2 bierze się w szczególności pod uwagę okoliczności powstania zobowiązań, poczynione przez dłużnika starania w celu spłacenia zobowiązań oraz współpracę ze strony dłużnika w postępowaniu w przedmiocie wniosku o umorzenie zobowiązań.

W sytuacji gdy dłużnik prowadzi działalność gospodarczą, zobowiązania umarza się tylko wówczas, gdy badanie warunków gospodarczych, w jakich działalność jest prowadzona, nie stwarza żadnych trudności”.

- 13 Paragraf 13 SSL stanowi, że wniosek o umorzenie zobowiązań, który nie spełnia przesłanek określonych w § 4, podlega odrzuceniu.
- 14 Paragraf 14 SSL stanowi, że KFM jest zobowiązany w niezbędnym zakresie do zasięgnięcia informacji na temat osobistej i finansowej sytuacji dłużnika od innych organów administracji.
- 15 Zgodnie z § 17 SSL, stosownie do okoliczności, KFM wysłuchuje dłużnika przed wydaniem decyzji. W takim przypadku dłużnik musi stawić się przed KFM i udzielić niezbędnych informacji.

Okoliczności faktyczne leżące u podstaw sporu i pytanie prejudycjalne

- 16 Ulf Kazimierz Radziejewski jest obywatelem szwedzkim, który od 2001 r. mieszka i pracuje w Belgii. Jego pracodawcą jest Kościół szwedzki.
- 17 W latach 1971–1996 prowadził on wraz z żoną ośrodek medyczny w Szwecji. W 1996 r. ośrodek stał się przedmiotem postępowania upadłościowego, w wyniku którego małżonkowie Radziejewscy stali się niewypłacalni. W 1997 r. wszczęto postępowanie w przedmiocie zajęcia ich wynagrodzeń, którym to postępowaniem zarządza KFM.
- 18 W 2011 r. U.K. Radziejewski złożył wniosek do KFM o umorzenie zobowiązań. Wniosek ten został odrzucony decyzją z dnia 29 czerwca 2011 r. z uwagi na fakt, że zgodnie z jedną z przesłanek uzyskania decyzji o umorzeniu zobowiązań dłużnik powinien mieć miejsce zamieszkania w Szwecji. KFM nie zbadał, czy U.K. Radziejewski spełniał pozostałe przewidziane prawem przesłanki umorzenia zobowiązań.
- 19 U.K. Radziejewski wniósł do Stockholms tingsrätt skargę na tę decyzję, twierdząc w szczególności, że szwedzkie prawo jest sprzeczne ze swobodą przepływu pracowników w Unii Europejskiej. Zażądał on, by Stockholms tingsrätt przekazał sprawę KFM, nakazując mu wszczęcie postępowania w sprawie umorzenia zobowiązań.
- 20 Zdaniem Stockholms tingsrätt postępowanie w sprawie umorzenia zobowiązań nie jest objęte zakresem stosowania rozporządzenia nr 1346/2000. W rezultacie decyzja przyjęta przez szwedzki organ w ramach tego postępowania nie może być co do zasady wykonana poza Królestwem Szwecji.
- 21 Stockholms tingsrätt wyjaśnia, że umorzenie zobowiązań jest możliwe wyłącznie, jeżeli dłużnik zamieszkuje w Szwecji, przy czym nie jest jednak konieczne, aby posiadał on obywatelstwo szwedzkie. Osoba, który opuściła kraj i zamieszkuje za granicą nie może zatem skorzystać z umorzenia zobowiązań w Szwecji, nawet jeśli występuje silny związek z tym państwem członkowskim, z uwagi na fakt, że długi powstały w Szwecji, a pracodawca tej osoby posiada szwedzkie obywatelstwo.

- 22 W tych okolicznościach Stockholms tingsrätt postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy można uznać, że zawarty w § 4 [SSL] wymóg posiadania miejsca zamieszkania w Szwecji może uniemożliwiać pracownikowi opuszczenie Szwecji w celu skorzystania z prawa do swobodnego przemieszczania się lub zniechęcać go do tego, a tym samym czy można uznać, że jest on sprzeczny z zasadą swobodnego przepływu pracowników w ramach Unii, określoną w art. 45 TFUE?”.

Uwagi wstępne

- 23 Na wstępie należy po pierwsze stwierdzić, jak zauważył rząd szwedzki w uwagach na piśmie, że szwedzkie postępowanie w sprawie umorzenia zobowiązań nie przewiduje zajęcia majątku dłużnika, co oznacza, że nie można uznać tego postępowania za postępowanie upadłościowe w rozumieniu art. 1 rozporządzenia nr 1346/2000 (zob. podobnie wyrok z dnia 2 maja 2006 r. w sprawie C-341/04 Eurofood IFSC, Zb.Orz. s. I-3813, pkt 46).
- 24 Szwedzkie postępowanie w sprawie umorzenia zobowiązań nie jest ponadto wymienione w załączniku A do rozporządzenia nr 1346/2000. Ponieważ to rozporządzenie znajduje zastosowanie wyłącznie do postępowań wymienionych we wskazanym załączniku, postępowanie w sprawie umorzenia zobowiązań będące przedmiotem postępowania głównego nie jest objęte jego zakresem stosowania.
- 25 Co się tyczy, po drugie, rozporządzenia nr 44/2001, należy zauważyć, jak podniosła w pkt 41 swojej opinii rzecznik generalna, że decyzja o umorzeniu zobowiązań taka jak będąca przedmiotem postępowania głównego jest aktem wydanym przez organ administracji, który poza przypadkami postępowań określonych w art. 62 tego rozporządzenia nie jest „sądem” w rozumieniu art. 32 wskazanego rozporządzenia.
- 26 Wynika stąd, że decyzja o umorzeniu zobowiązań przyjęta przez organ publiczny taki jak KFM jest wykluczona z zakresu stosowania rozporządzenia nr 44/2001.
- 27 To w świetle tych ustaleń należy udzielić odpowiedzi na pytanie przedłożone Trybunałowi przez sąd odsyłający.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 28 W swym pytaniu sąd odsyłający dąży w istocie do ustalenia, czy wykładni art. 45 TFUE należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisom krajowym, takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, które uzależniają uzyskanie decyzji o umorzeniu zobowiązań od przesłanki miejsca zamieszkania w zainteresowanym państwie członkowskim.
- 29 W tym względzie należy przypomnieć, że ogół przepisów traktatu FUE dotyczących swobodnego przepływu osób służy ułatwieniu obywatelom państw członkowskich wykonywania wszelkiego rodzaju działalności zawodowej na obszarze Unii oraz stoi na przeszkodzie działaniom, które mogłyby stawiać ich w niekorzystnej sytuacji, gdyby pragnęli oni wykonywać działalność gospodarczą na obszarze innego państwa członkowskiego (zob. wyrok z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie C-325/08 Olympique Lyonnais, Zb.Orz. s. I-2177, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 30 Uregulowania krajowe, które uniemożliwiają pracownikowi będącemu obywatelem jednego z państw członkowskich opuszczenie swego kraju w celu wykonania przysługującego mu prawa do swobodnego przemieszczania się lub zniechęcają go do tego, stanowią zatem ograniczenie tej wolności, nawet jeśli mają zastosowanie bez względu na przynależność państwową pracowników, o których chodzi (zob. ww. wyrok w sprawie Olympique Lyonnais, pkt 34).

- 31 Należy stwierdzić, że przepisy krajowe takie jak będące przedmiotem postępowania głównego, uzależniające uzyskanie decyzji o umorzeniu zobowiązań od przesłanki miejsca zamieszkania mogą zniechęcać niewypłacalnego pracownika, którego zadłużenie jest tak poważne, że jest praktycznie niemożliwe, aby w przewidywalnej przyszłości mógł on spłacić swoje zobowiązania, do skorzystania z przysługującego mu prawa do swobodnego przepływu. Zostanie on bowiem zniechęcony do opuszczenia swego państwa pochodzenia w celu podjęcia pracy w innym państwie członkowskim, jeżeli pozbawia go to możliwości uzyskania decyzji o umorzeniu zobowiązań w tym państwie pochodzenia.
- 32 W rezultacie takie przepisy stanowią ograniczenie swobody przepływu pracowników zakazane co do zasady na mocy art. 45 TFUE.
- 33 Można zezwolić na działanie będące przeszkodą dla swobody przepływu pracowników wyłącznie wówczas, gdy działanie to realizuje słuszny, zgodny z traktatem cel i jest uzasadnione nadrzędnymi względami interesu ogólnego. W takim przypadku działanie takie musi być ponadto właściwe dla zapewnienia realizacji tego celu i nie może wykraczać poza to, co jest konieczne do jego osiągnięcia (zob. ww. wyrok w sprawie *Olympique Lyonnais*, pkt 38).
- 34 Rząd szwedzki podnosi w pierwszej kolejności tytułem uzasadnienia, że z prac przygotowawczych nad SSL wynika, iż przesłanka miejsca zamieszkania jest związana z faktem, iż decyzja dotycząca umorzenia zobowiązań nie jest co do zasady uznawana za granicą. Ustanawiając wymóg związku z Królestwem Szwecji, który wyraża się w przesłance miejsca zamieszkania, szwedzki prawodawca chciał chronić dłużnika przed zagranicznymi wierzycielami, którzy nie są stronami szwedzkiego postępowania w sprawie umorzenia zobowiązań.
- 35 W tym względzie należy stwierdzić, że w zakresie, w jakim decyzja o umorzeniu zobowiązań taka jak decyzja KFM nie jest objęta zakresem stosowania rozporządzenia nr 1346/2000 ani zakresem rozporządzenia nr 44/2001, prawo Unii nie nakłada na władze innych państw członkowskich żadnego zobowiązania w zakresie uznawania takiej decyzji.
- 36 W braku środków harmonizacji państwo członkowskie ma prawo chronić skuteczność decyzji o umorzeniu zobowiązań przyjętych przez jego własne organy.
- 37 Jednakże przesłanka miejsca zamieszkania taka jak będąca przedmiotem postępowania głównego może w świetle tego celu być w pewnych przypadkach nieskuteczna, a w innych przypadkach – zbyt ogólna.
- 38 Jeżeli bowiem decyzja o umorzeniu zobowiązań taka jak decyzja KFM nie jest objęta zakresem stosowania rozporządzenia nr 44/2001, to niemniej jednak rozporządzenie to zawiera przepisy dotyczące jurysdykcji międzynarodowej znajdujące zastosowanie w sporach cywilnych i handlowych pomiędzy wierzycielami a dłużnikami.
- 39 Po pierwsze, dłużnik mający miejsce zamieszkania w Szwecji może być pozwany przed sąd w innym państwie członkowskim, przy czym nie jest oczywiste, że będzie on mógł powołać się na decyzję o umorzeniu zobowiązań taką jak decyzja KFM. Tak jest na przykład wówczas, gdy taki dłużnik na mocy art. 5 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 jest pozwany przez swych wierzycieli przed sąd państwa członkowskiego, innego niż Królestwo Szwecji, w którym obowiązek umowny leżący u podstaw wniosku został – lub powinien zostać – wykonany.
- 40 Wynika stąd, że przesłanka miejsca zamieszkania taka jak będąca przedmiotem postępowania głównego nie wyklucza ryzyka, że wierzyciele dłużnika mieszkającego w Szwecji będą domagać się spłacenia ich wierzytelności w państwie członkowskim innym niż Królestwo Szwecji, w którym decyzja o umorzeniu zobowiązań taka jak decyzja KFM nie jest uznawana.

- 41 Po drugie, dłużnik mający miejsce zamieszkania w innym państwie niż Królestwo Szwecji może na mocy art. 5 ust. 1 lit. a) rozporządzenia nr 44/2001 być pozwany przed szwedzkie sądy, gdyż te ostatnie mogą uznać swą jurysdykcję w szczególności, jeżeli obowiązek umowny został lub powinien zostać wykonany w Szwecji.
- 42 Tymczasem w odróżnieniu od dłużnika mającego miejsce zamieszkania w Szwecji dłużnik taki jak U.K. Radziejewski jest pozbawiony możliwości skorzystania z ochrony, jaką zapewnia mu w Szwecji decyzja o umorzeniu zobowiązań, taka jak decyzja KFM, w ramach skarg sądowych wniesionych przeciwko niemu przez jego wierzycieli w tym państwie członkowskim.
- 43 Wynika stąd, że przepisy krajowe takie jak będące przedmiotem postępowania głównego wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celu wskazanego w pkt 34 niniejszego wyroku.
- 44 Rząd szwedzki podnosi w drugiej kolejności, że przesłanka miejsca zamieszkania taka jak przewidziana w przepisach krajowych będących przedmiotem postępowania głównego jest konieczna dla ustalenia w satysfakcjonujący sposób finansowej i osobistej sytuacji dłużnika.
- 45 Wyjaśnia on, że w celu wydania decyzji o umorzeniu zobowiązań § 4 SSL stanowi, że KFM ma nie tylko zbadać początkowe informacje przekazane przez dłużnika, lecz również powinien mieć możliwość dochodzenia informacji i sprawdzenia tych informacji, a także śledzenia starań dłużnika podjętych w celu wykonania jego zobowiązań. Ponadto postępowanie w sprawie umorzenia zobowiązań zakłada również czynny udział dłużnika, który jest ułatwiony, jeżeli zamieszkuje on w państwie, w którym toczy się to postępowanie. Zdaniem rządu szwedzkiego przesłanka miejsca zamieszkania może być zatem przydatna w celu zapewnienia skuteczności kontroli dokonywanych przez KFM.
- 46 W tym względzie państwo członkowskie ma prawo kontrolowania sytuacji finansowej i osobistej dłużnika przed wydaniem na jego korzyść decyzji prowadzącej do umorzenia wszystkich lub części jego zobowiązań (zob. podobnie wyrok z dnia 18 lipca 2006 r. w sprawie C-406/04 De Cuyper, Zb.Orz. s. I-6947, pkt 41).
- 47 Jednakże na rozprawie rząd szwedzki przyznał, że dłużnik mający miejsce zamieszkania w Szwecji w chwili złożenia wniosku o umorzenie zobowiązań, który po skorzystaniu z takiego środka postanawia podjąć pracę i zamieszkać w innym państwie członkowskim, a jednocześnie pozostaje wpisany do rejestru ludności w Szwecji, nadal korzysta z tego środka. W rezultacie przesłanka miejsca zamieszkania taka jak przewidziana w przepisach będących przedmiotem postępowania głównego, odnosząca się wyłącznie do dnia złożenia wniosku o wydanie decyzji o umorzeniu zobowiązań, nie jest przesłanką wiążącą się ze skutecznością kontroli dokonywanych przez KFM (zob. podobnie wyrok z dnia 26 października 2006 r. w sprawie C-192/05 Tas-Hagen i Tas, Zb.Orz. s. I-10451, pkt 39). Fakt zamieszkiwania w innym państwie członkowskim nie wydaje się bowiem stanowić przeszkody w dokonywaniu kontroli koniecznych po uzyskaniu decyzji o umorzeniu zobowiązań.
- 48 Ponadto należy zauważyć, że sytuacja finansowa i osobista dłużnika takiego jak U.K. Radziejewski może być ustalona bez konieczności zamieszkiwania przez niego w Szwecji, gdyż wszczęte zostało względem niego postępowanie w przedmiocie zajęcia wynagrodzenia, którym zarządza KFM, jego pracodawca jest szwedzkim pracodawcą, a na mocy inkomstskattelagen (1999:1229) (ustawy nr 1229 z 1999 r. o podatku dochodowym) jest on „podatnikiem podlegającym nieograniczonemu” obowiązkowi podatkowemu w Szwecji.
- 49 Ponadto KFM może zwrócić się do dłużnika takiego jak U.K. Radziejewski o stawienie się w Szwecji lub w razie niemożności odbycia takiej podróży – o przekazanie mu wszystkich istotnych informacji dotyczących jego sytuacji osobistej i finansowej pod karą zawieszenia lub unieważnienia szwedzkiego postępowania w sprawie umorzenia zobowiązań w przypadku nieuzasadnionej odmowy ze strony

rzeczono dłużnika. Wbrew zatem twierdzeniom rządu szwedzkiego fakt, że niektóre informacje muszą być uzyskane od samego dłużnika, nie może jako taki wpływać na możliwość dokonania kontroli przez KFM.

- 50 W rezultacie przesłanka miejsca zamieszkania taka jak będąca przedmiotem postępowania głównego wykracza poza to, co jest konieczne do realizacji celu wskazanego w pkt 44 niniejszego wyroku.
- 51 W trzeciej kolejności rząd szwedzki podniósł na rozprawie, że przesłanka miejsca zamieszkania przewidziana w przepisach będących przedmiotem postępowania głównego ma na celu zapewnienie skutecznego stosowania rozporządzenia nr 1346/2000.
- 52 Jednakże, jak stwierdzono w pkt 23 niniejszego wyroku, postępowanie w sprawie umorzenia zobowiązań takie jak będące przedmiotem postępowania głównego nie jest postępowaniem upadłościowym w rozumieniu art. 1 rozporządzenia nr 1346/2000.
- 53 Wynika stąd, że przepisy będące przedmiotem postępowania głównego nie mogą naruszać zasady międzynarodowej jurysdykcji przewidzianej w art. 3 ust. 1 rozporządzenia nr 1346/2000.
- 54 W świetle powyższych uwag na przedłożone pytanie należy odpowiedzieć, że wykładni art. 45 TFUE należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisom krajowym takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, które uzależniają uzyskanie decyzji o umorzeniu zobowiązań od przesłanki miejsca zamieszkania w zainteresowanym państwie członkowskim.

W przedmiocie kosztów

- 55 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty strony w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (trzecia izba) orzeka, co następuje:

Wykładni art. 45 TFUE należy dokonywać w ten sposób, że sprzeciwia się on przepisom krajowym takim jak będące przedmiotem postępowania głównego, które uzależniają uzyskanie decyzji o umorzeniu zobowiązań od przesłanki miejsca zamieszkania w zainteresowanym państwie członkowskim.

Podpisy